

הערכת תמיכת קרן שלם בקורסים (בתחום המוגבלות השכלית) במוסדות האקדמיים (בין השנים 2013-2020)

תקציר מנהלים

מוגש ע"י מכלול

יחידת הערכה ומחקר

קרן שלם

חוקרת ראשית: ד"ר עדי לוי-ורד
רכזת מחקר: נגה חן

שותפות לתהליך הערכה:

תמנע גבאי-מרקביץ, מנהלת פיתוח מקצועי, קרן שלם
שרון גנות, מנהלת ידע ומחקר, קרן שלם

מרץ, 2021

תקציר מנהלים

מטרת ההערכה הנוכחית הייתה לבחון את תרומת תמיכתה של קרן שלם בקורסי אקדמיה בתחום המש"ה, בעיני אנשי הסגל אשר הובילו את הקורסים. מובילי הקורסים אשר קיבלו בעבר את תמיכתה של הקרן עבור פיתוח קורסים בתחום המש"ה באקדמיה, וכן אלו שנהנים מתמיכה זו בהווה, התבקשו להשיב על סקר שנבנה ע"י צוות קרן שלם וע"י צוות 'מכלול' (יחידת הערכה ומחקר של קרן שלם).

בהערכה השתתפו 31 מובילים של קורסים שונים (20 שעדיין נתמכים בהווה ו-11 אשר נתמכו בעבר) המשתייכים ל-17 מוסדות אקדמיים בישראל. מרבית הקורסים נלמדו מספר פעמים לאורך השנים. מחצית מקורסים אלו הינם קורסי חובה וכן מרבית מקורסים אלו (76%) נלמדים במסגרת התואר הראשון.

להלן ממצאי ההערכה העיקריים:

- ❖ הערכת תרומת התמיכה הכספית של קרן שלם – מתוך כלל משתתפי ההערכה, כ-90% דיווחו כי סכום המענק שקיבלו מהקרן היה משמעותי במידה רבה או רבה-מאוד עבור פיתוח וקיום הקורס.
- ❖ הערכת תרומת הליווי המקצועי של קרן שלם - מתוך כלל משתתפי ההערכה, קרוב ל-75% חשו כי שיתוף הפעולה עם נציגות קרן שלם, הליווי, ועדות ההיגוי וכדומה, סייעו באופן משמעותי בפיתוח וקיומו של הקורס.
- ❖ הערכת תרומת הקורסים עבור מובילי הקורסים - מתוך כלל משתתפי ההערכה, קרוב ל-90% דיווחו כי הרגישו במידה רבה או רבה-מאוד שהם נתרמים באופן אישי מפיתוח וריכוזו של הקורס.
- ❖ התרומה לסטודנטים בעיני מובילי הקורסים - מובילי הקורסים מצאו תרומה רבה לסטודנטים אשר השתתפו בקורסים הללו. הם ציינו את התרומה מבחינת החשיפה לאוכלוסייה עם מש"ה והעלאת המודעות, גילוי עניין ומחויבות, שינוי מהותי בערכים ובעמדות של הסטודנטים כלפי האחר, ואף חיזוק תחושת המסוגלות לעבוד עם אוכלוסייה זו.
- ❖ השפעות הקורסים במחלקות האקדמיות:
 - כשליש ממובילי הקורסים דיווחו כי סגל התכנית/המסלול/החוג מכיר ויודע על קיום הקורס, כשליש דיווחו כי כמחצית מהסגל מכיר ויודע על קיום הקורס, וכשליש דיווחו כי מעט מחברי הסגל יודעים על קיומו.
 - כ-73% מהמשיבים דיווחו כי בפיתוח הקורס נעזרו בשותפים נוספים במוסד האקדמי או מחוצה לו (פרט לקרן שלם).
 - כ-40% מהמשיבים מצאו כי לקבלת המענק וקיום הקורס הייתה השפעה על המחלקה שלהם.

❖ **בחינת המשכיות קיומם של הקורסים גם ללא תמיכת הקרן:**

- 16 מתוך 17 ממובילי הקורסים שנתמכים בהווה, דיווחו כי ימשיכו לפעול לקידום תחום המש"ה באקדמיה, גם ללא תמיכתה הכספית של הקרן.
- לתפיסתם של 4 מתוך 17 (כ-25%) בלבד ממובילי הקורסים שנתמכים בהווה, ניתן להמשיך לקיים את הקורס ברמתו הנוכחית, גם ללא מענק מהקרן. 13 מתוך 17 (כ-76%) מובילי הקורסים שנתמכים בהווה, מצאו כי לא ניתן להמשיך לקיים את הקורס ברמתו הנוכחית ללא תמיכת הקרן.
- מרבית הקורסים שתמיכתם הסתיימה לא המשיכו לפעול באותה המתכונת בה פעלו בעת התמיכה, אולם מרבית המרצים ציינו כי הם עדיין בקשר עם קרן שלם בהיבטים שונים.

לסיכום, ממצאי הערכה זו מחזקים את חשיבות תמיכת הקרן בקורסים המתקיימים במוסדות להשכלה גבוהה מבחינה כספית ומקצועית. ועדת פיתוח מקצועי רואה חשיבות רבה בהמשך התמיכה בקורסים אלה, כחלק משמעותי בטיפול הקשר עם המוסדות האקדמיים וכן לצורך הנכחת תחום המש"ה בקרב סטודנטים (עוד מהתואר הראשון) ובקרב אנשי סגל במחלקות האקדמיות השונות.